

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
e-mail info@aquaterranova.nl
www.aquaterranova.nl

**Ecologisch werkprotocol
Vredebestlaan
te Poeldijk**

**Opdrachtgever
Gemeente Westland
te Naaldwijk**

Datum: 14 oktober 2024
Rapportnr.: 22164/AQT303aFF/IN
Status: Definitieve rapportage

COLOFON

Titel : **Ecologisch werkprotocol Vredebestlaan
te Poeldijk**

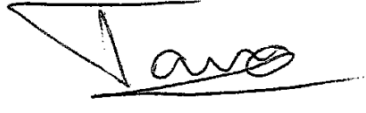
Opdrachtgever : **Gemeente Westland**
Contactpersoon : dhr. G. Zandman

Projectteam
Projectmanager : dhr. Ing. A. P. Wubben
Contactpersoon : mw. I. Nootenboom MSc
Auteur : mw. I. Nootenboom MSc
Kwaliteitsborging : mw. E.L. Tang BSc

Projectnummer : **22164**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
14 oktober 2024	Definitief		

© 2024 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1. KENNISNAME ECOLOGISCH WERKPROTOCOL	5
2. INLEIDING.....	6
2.1 Aanleiding	6
2.2 Leeswijzer	6
2.3 Contactgegevens ecologisch deskundige	6
2.4 Contactgegevens opdrachtgever.....	6
2.5 Overzicht.....	7
3. PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN.....	8
3.1 Ligging plangebied.....	8
3.2 Beoogde situatie en werkzaamheden	8
4. BESCHERMDE NATUURWAARDEN.....	9
4.1 Resultaten onderzoek	9
5. ECOLOGISCH WERKPROTOCOL	10
5.1 Algemene maatregelen	10
5.2 Maatregelen voor start van de renovatiewerkzaamheden.....	10
5.3 Maatregelen tijdens de renovatiewerkzaamheden	10
5.4 Maatregelen na afloop van de werkzaamheden	11
5.5 Aanwezigheid niet-verwachte beschermde soorten	11
5.6 Overtreding Omgevingswet.....	11
5.7 Registratie en rapportage	11
BIJLAGE 1 BESCHRIJVING BESCHERMDE DIERSOORTEN.....	12
BIJLAGE 2 LOGBOEK.....	15

1. KENNISNAME ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

Project:	Vervanging bruggen, verharding en damwanden Vredebestlaan te Poeldijk
Uitvoering:	 t/m
Initiatiefnemer:	Opdrachtgever, in deze
	tel nr.:
Ecologisch adviseur:	
Datum instructie:	
Opmerkingen:	

[illegible]

2. INLEIDING

In opdracht van Gemeente Westland heeft Aqua-Terra Nova een ecologisch werkprotocol opgesteld. Het ecologisch werkprotocol heeft betrekking op de vervangingswerkzaamheden van de bruggen, damwanden en verharding aan de Vredebestaan te Poeldijk. Het ecologisch werkprotocol is opgesteld voor de volgende soorten:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*);
- Watervleermuis (*Myotis daubentonii*);
- Meervleermuis (*Myotis dasycneme*);
- Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*)

2.1 Aanleiding

Voor de geplande werkzaamheden in het plangebied, is het noodzakelijk te werken volgens een ecologisch werkprotocol. Uit onderzoek (kenmerk: 22164AQT301FFET d.d. 4 januari 2023) is gebleken dat er mogelijk vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen aanwezig zijn in het plangebied. In het plangebied komen geen panden voor waar zich verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen bevinden. Ook onder de bruggen zijn geen geschikte plaatsen gevonden die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Er wordt één boom gekapt tijdens de werkzaamheden. Deze is geen onderdeel van een bomenrij en dient daarom niet mee in de vliegroute. Daarnaast bevat deze boom ook geen geschikte holtes en is dus niet geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De boom wordt teruggeplaatst zodra de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Dit werkprotocol dient dus voor de aanwezige vliegroutes en foerageergebied voor vleermuizen.

Het onderliggend werkprotocol is een praktische uitwerking van de maatregelen zoals deze worden gesteld in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, Kennisdocument Watervleermuis en de informatie van de Zoogdiervereniging over de Laatvlieger en Meervleermuis. Het doel van onderliggend ecologisch werkprotocol is het aangeven van maatregelen die voor én tijdens de uitvoering van de werkzaamheden genomen moeten worden om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen.

Dit is het ecologisch werkprotocol voor de uitvoering van de werkzaamheden. Het protocol is op locatie aanwezig en alle betrokken partijen zijn op de hoogte van de inhoud van dit document.

2.2 Leeswijzer

In dit ecologisch werkprotocol wordt een korte beschrijving van het plangebied en de geplande werkzaamheden gegeven. Vervolgens worden de beschermde natuurwaarden beschreven. Verder staat beschreven welke maatregelen reeds getroffen zijn en welke nog genomen dienen te worden om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen. Tot slot wordt beschreven hoe gehandeld moet worden bij het optreden van onverwachte situaties.

2.3 Contactgegevens ecologisch deskundige

Het project wordt begeleid door een ter zake deskundig ecooloog van Aqua-Terra Nova BV. De ecologen van Aqua-Terra Nova BV hebben ruime ervaring met het uitvoeren van inventarisaties van beschermde soorten en het begeleiden van werkzaamheden in het kader van de Omgevingswet. De ecologen voldoen aan de eisen van deskundigheid vastgesteld door het bevoegd gezag.

De contactpersonen vanuit Aqua-Terra Nova voor dit project zijn:

Mw. I. Nootenboom MSc
06-57974066
i.nootenboom@aquaterranova.nl

Dhr. Ing. A.P. Wubben
06-54362675
a.wubben@aquaterranova.nl

2.4 Contactgegevens opdrachtgever

De opdrachtgever voor dit project vanuit Gemeente Westland is:

Dhr. G. Zandman
06-46374302
GDZandman@GemeenteWestland.nl

2.5 Overzicht

Werkzaamheden	Vervanging bruggen, verharding en damwanden
Categorie werkzaamheden	Eenmalige ingreep
Periode uitvoering	Januari 2025 tot december 2026
Startdatum	1 januari 2025
Locatie	Vredebestlaan te Poeldijk
Uitgevoerd ecologisch onderzoek	Eco-effectscan, Aqua-Terra Nova BV, d.d. 04-01-2023
Gedragcode van toepassing	Nee
Gebiedsbescherming Omgevingswet	Nee
Ontheffing Omgevingswet	Nee

Voorkom verrassingen!

Neem het werkprotocol regelmatig en vooral tijdig door.

Zorg dat de maatregelen op tijd worden genomen.

3. PLANGEBIED EN WERKZAAMHEDEN

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Vredebestlaan te Poeldijk, in de gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft een weg, een gedeelte van de damwand, een aantal bruggen op de Vredebestlaan en twee houten bruggen in een stedelijke en glastuinbouw omgeving. Zie figuur 2.1 voor de ligging en begrenzing van het plangebied.

Figuur 2.1 Ligging plangebied.

3.2 Beoogde situatie en werkzaamheden

de werkzaamheden houden de vervanging van de verharding, bruggen en een deel van de damwand aan de Vredebestlaan te Poeldijk in. Er staan geen panden in het plangebied en de watergang wordt niet gedempt. Er wordt één boom verwijderd en weer teruggeplaatst na de werkzaamheden.

4. **BESCHERMDE NATUURWAARDEN**

4.1 **Resultaten onderzoek**

In het najaar van 2022 heeft Aqua-Terra Nova BV een Eco-effectscan uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied Vredebestlaan te Poeldijk. Hieruit is naar voren gekomen dat de watergang in het plangebied geschikt is als vliegrouete en foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Er is aangeraden de werkzaamheden uit te voeren buiten de actieve periode van vleermuizen en om dit te doen onder ecologische begeleiding. Het plangebied is geschikt voor de volgende vleermuissoorten:

- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Laatvlieger
- Watervleermuis
- Meervleermuis
- Gewone grootoorvleermuis

5. ECOLOGISCH WERKPROTOCOL

Onderstaand worden de geplande maatregelen voor de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis en meervleermuis benoemd. De maatregelen zijn opgedeeld in algemene maatregelen, maatregelen die genomen worden voor aanvang van de werkzaamheden, tijdens uitvoering van de werkzaamheden en maatregelen die na realisatie van de werkzaamheden aanwezig zijn.

5.1 Algemene maatregelen

- De werkzaamheden vinden bij voorkeur plaats in de inactieve periode van vleermuizen. Het gebruik van vliegroutes door vleermuizen is dan niet of minimaal. Deze periode valt tussen november en maart;
- Het ecologisch werkprotocol is te allen tijde aanwezig op de locatie van de werkzaamheden en is bij alle uitvoerende werknemers bekend. Alle leidinggevers geven middels een handtekening aan dat zij en de uitvoerende werknemers van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte te zijn, hetzij bij een werkinstructie hierover aanwezig zijn geweest (zie hoofdstuk 1);
- Alle werkzaamheden die voortkomen uit het protocol worden op het Waarnemingenformulier (bijlage 2) geregistreerd;
- De start uitvoering van de werkzaamheden wordt ruim vooraf (minimaal 2 weken) aan de ecologisch adviseur gemeld;
- De werknemers worden erop gewezen alert te zijn op het verschijnen van dieren tijdens de werkzaamheden. Aangetroffen dieren worden niet opzettelijk gedood;
- Door middel van ecologisch toezicht dan wel ecologische begeleiding kan de uitvoering van deze maatregelen worden gewaarborgd en kan aan het bevoegd gezag kenbaar worden gemaakt dat overtreding van de Nederlandse natuurwetgeving wordt voorkomen.
- De ecooloog wordt tijdig op de hoogte gesteld van de exacte datum van de start van de werkzaamheden.
- De ecooloog schrijft na afloop van de werkzaamheden een kort verslag van alle uitgevoerde controles en handelingen in een logboek.

5.2 Maatregelen voor start van de werkzaamheden

- De ecooloog wordt tijdig op de hoogte gesteld van de exacte datum van de start van de werkzaamheden;
- Voorafgaand aan de werkzaamheden geeft de ecooloog een toolboxmeeting aan de uitvoerder en medewerkers betrokken bij de werkzaamheden over ecologie en waar op gelet moet worden tijdens de renovatie. Daarnaast controleert de ecooloog steekproefsgewijs of de werkzaamheden conform het ecologisch werkprotocol uitgevoerd worden;
- Als er binnen het broedseizoen gewerkt wordt, zal er, voorafgaand aan de werkzaamheden, een periodieke broedvogelcontrole worden uitgevoerd door de ecooloog;
- Het plangebied wordt voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt gemaakt voor broedende vogels door versturende vlaggen en linten langs de damwand te spannen en de aanwezige vegetatie zo kort mogelijk te houden.

5.3 Maatregelen tijdens de werkzaamheden

- Tijdens de werkzaamheden worden zo min mogelijk trillingen veroorzaakt;
- Als tijdens de werkzaamheden vleermuizen worden aangetroffen, moeten de uitvoerende werkzaamheden onmiddellijk worden stopgezet door de hoofduitvoerder. Vervolgens wordt direct de ecooloog ingeschakeld. De werkzaamheden worden vervolgens met de ecooloog besproken en er wordt indien nodig een alternatieve werkmethode opgestart;
- Bij het aantreffen van een vleermuis, zal de ecooloog bepalen hoe hiermee omgegaan moet worden. Aangetroffen vleermuizen worden altijd genoteerd in het ecologisch logboek. In géén geval mogen de vleermuizen gevangen, verplaatst, verwond of gedood worden;
- In de actieve periode van vleermuizen (april t/m oktober) dient de watergang voor het grootste deel vrij te worden gehouden; minimaal 50% van de breedte van de watergang dient vrij te blijven. Zo kan de watergang effectief worden gehouden als vliegroute voor vleermuizen.
- Kranen en andere bouwvoertuigen worden na de werkzaamheden op de laagste stand gezet, zodat deze zo min mogelijk hinder veroorzaken voor vleermuizen.
- De werkzaamheden worden in de lengte afgeschermd met vleermuisschermen, zodat er een kunstmatige vliegroute ontstaat. Deze schermen bestaan uit doorlopend groen steigerdoek gespannen tussen palen.

- In de actieve periode van vleermuizen (april t/m oktober) wordt verstoring van bouwlicht tussen zonsondergang en zonsopkomst naar de omliggende bebouwing en groengebieden vermeden. De werkzaamheden worden geheel bij daglicht uitgevoerd;
- Tijdens de werkzaamheden krijgen alle eventuele aanwezige dieren (ook de niet-beschermden soorten) de mogelijkheid om te vluchten;
- Alle broedende vogels en hun nesten zijn tijdens het broeden strikt beschermd en mogen dan niet verstoord of verwijderd worden. Bij het aantreffen van broedende vogels binnen 10 meter van de werkzaamheden, dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden en dient gewacht te worden tot de jongen zijn uitgevlogen;
- De zorgplicht is te allen tijde van kracht.

5.4 **Maatregelen na afloop van de werkzaamheden**

- De ecooloog schrijft een kort verslag van alle uitgevoerde controles en handelingen in een logboek;

5.5 **Aanwezigheid niet-verwachte beschermde soorten**

Indien bij de werkzaamheden onverwacht een beschermde soort van de Habitatrichtlijn Bijlage IV, van de Omgevingswet, of een broedende vogel wordt ontdekt waarvan het voorkomen in het werkgebied niet bekend was, worden de volgende gedragsregels gevolgd:

- De werkzaamheden worden onmiddellijk onderbroken (voor zover het risico bestaat dat er een overtreding ten aanzien van de betreffende soort kan optreden);
- De onderbreking van de werkzaamheden wordt gebruikt om advies van een deskundig ecooloog in te winnen over de beste wijze om de soort te ontzien;
- De onderbreking is niet nodig als een deskundig ecooloog in redelijkheid kan vaststellen dat de soort geen negatieve effecten van de werkzaamheden ondervindt en er geen verbodsbepalingen voor de nieuw aangetroffen soort worden overtreden. Het kan ook zijn dat de ecooloog vaststelt dat de zorg voor de soort juist de voortgang van de werkzaamheden vereist;
- Als het gaat om een beschermde soort die niet in dit werkprotocol wordt genoemd, wordt voor deze soort ontheffing aangevraagd. Behalve als een deskundig ecooloog kan vaststellen dat de nieuw aangetroffen soort geen nadelige effecten van de werkzaamheden ondervindt;
- De ecooloog legt in overleg met de uitvoerder nauwkeurig vast om welke soort het gaat, hoe de effectbepaling is, welke voorzorgsmaatregelen worden getroffen, hoe deze worden uitgevoerd en wat het resultaat daarvan is.

5.6 **Overtreding Omgevingswet**

De mogelijkheid bestaat dat er, zonder dat er opzet in het spel is en ondanks onderzoek en de zorgvuldige maatregelen, overtreding van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet plaatsvindt in onverwachte situaties. Als dit gebeurt wordt de ecooloog altijd op de hoogte gebracht van het incident, zover dit nog niet gebeurd is. De ecooloog zal hierna de overtreding vaststellen en documenteren. Vervolgens wordt dit middels telefonisch of digitaal contact gemeld bij het bevoegd gezag.

5.7 **Registratie en rapportage**

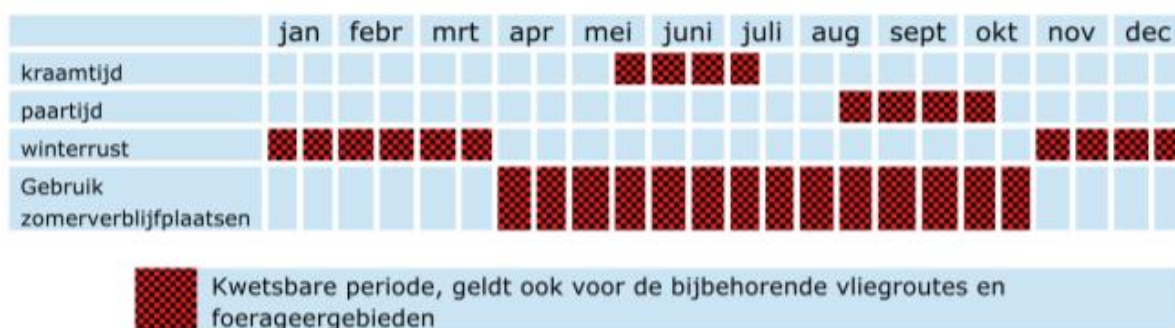
Alle ecologische werkzaamheden en controles worden uitgevoerd en geregistreerd door de ecooloog, zie bijlage 2. De waarnemingsformulieren worden doorgesproken met de uitvoerder en projectleider zodat er tijdig en correct gehandeld kan worden waar dit nodig is.

Voorkom verrassingen: Neem het werkprotocol regelmatig en vooral tijdig door. Zorg dat de maatregelen op tijd worden genomen.

BIJLAGE 1 BESCHRIJVING BESCHERMDE DIERSOORTEN

Naam:	<i>Gewone dwergvleermuis</i>	
Soort:	Zoogdier	
Algemene informatie:	De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De gewone dwergvleermuis is een opportunistische soort die als verblijfplaats gebruik maakt van spouwmuren, ruimtes achter betimmering, dakbeschot en andere kieren en spleten in bebouwing.	
Bijzonderheden:	De dieren verlaten 's avonds relatief vroeg hun verblijfplaats, zo'n 5-20 minuten na zonsondergang.	

In hoofdlijnen weergegeven kwetsbare perioden

Naam:	<i>Ruige dwergvleermuis</i>	
Soort:	Zoogdier	
Algemene informatie:	De ruige dwergvleermuis wordt ruim verspreid en vooral in noordwest Nederland waargenomen. De ruige dwergvleermuis heeft zijn verblijfplaatsen zowel in boomholtes als in gebouwen.	
Bijzonderheden:	Mannetjes worden het gehele jaar door waargenomen, vrouwtjes eigenlijk alleen gedurende de trek- en paartijd en in de winter.	

In hoofdlijnen weergegeven kwetsbare perioden

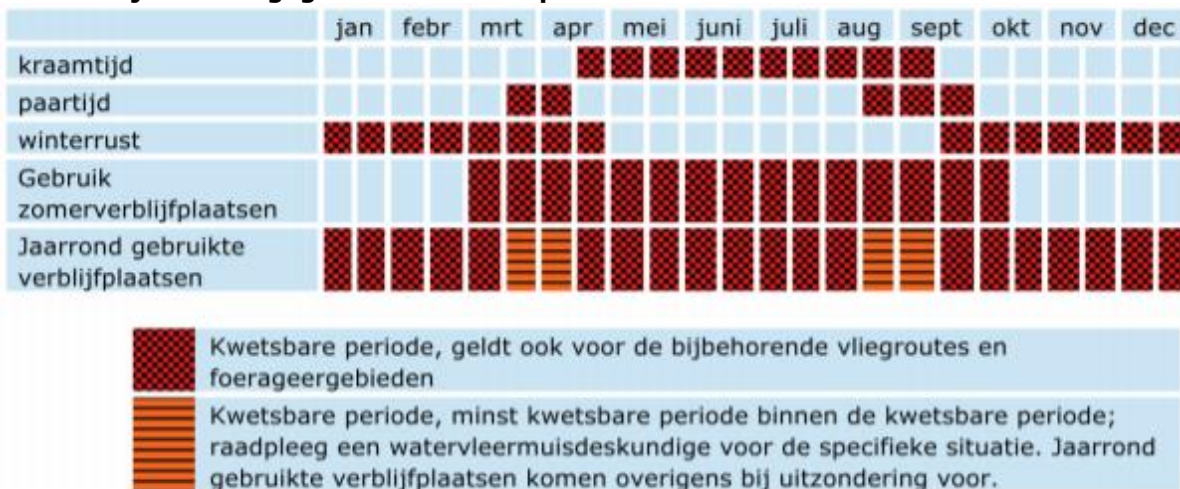
Naam:	<i>Gewone grootoorvleermuis</i>	
Soort:	Zoogdier	
Algemene informatie:	De gewone grootoorvleermuis komt verspreid over heel Nederland voor. Er bestaan groepen gewone grootoorvleermuizen die gebouwen bewonen en groepen die bomen bewonen. Een populatie bestaat veelal uit 15 – 35 dieren, soms tot 75.	
Bijzonderheden:	De gewone grootoorvleermuis heeft 3 – 4 cm lange oren, die bijna even lang zijn als het lichaam	

In hoofdlijnen weergegeven kwetsbare perioden

Naam:	<i>Watervleermuis</i>	
Soort:	Zoogdier	
Algemene informatie:	De watervleermuis komt verspreid over Nederland voor. Watervleermuizen verblijven in het actieve seizoen hoofdzakelijk in holten in bomen. Ze jagen voornamelijk vlak boven beschut gelegen water zonder drijvende of uitstekende waterplanten.	
Bijzonderheden:	De watervleermuis is lichtschuw bij de verblijfplaats en vliegt in het algemeen laat in de nacht.	

In hoofdlijnen weergegeven kwetsbare perioden

Naam:	<i>Laatvlieger</i>	
Soort:	Zoogdier	
Algemene informatie:	De laatvlieger komt in Nederland vrij algemeen voor. Hij jaagt boven open tot halfopen landschap en vliegt meestal op enige afstand van de vegetatie boven graslanden en weilanden, langs kanalen en vaarten, in tuinen en in parken met vijvers.	
Bijzonderheden:	De laatvlieger is vooral te herkennen aan de tweekleurige vacht: donkerbruin op de rug en lichtbruin op de buik.	

Naam:	<i>Meervleermuis</i>	
Soort:	Zoogdier	
Algemene informatie:	De meervleermuis komt voor in waterrijke gebieden met moerassen, weiden en bossen. Hij jaagt in een snelle rechtlijnige vlucht in lange trajecten vlak boven groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten. Meervleermuizen jagen op 10-20 km van de verblijfplaats. Grote afstanden worden afgelegd via kanalen, beken, vaarten en brede sloten.	
Bijzonderheden:	De meervleermuis heeft opvallend grote voeten die hij gebruikt om insecten van het wateroppervlak te scheppen.	

BIJLAGE 2 LOGBOEK

[illegible]

* door ecologisch adviseur of projectleider

